

správným, při čemž podotýká, že místní obec ocenila hodnotu k 1. lednu 1914 na 40.000 Kč. Dovolací rekurs není v právu. Vzhledem k tomu, že při novém odhadu nebyly strany slyšeny o stavu budov dne 25. listopadu 1924, dlužno sice připustiti, že při šetření, nařízeném rekursním soudem, měla i zemskému inspektorátu býti poskytnuta možnost vysloviti se o správnosti tvrzení odpůrce, že realita byla 25. listopadu 1924 ve stavu úplně sešlém, ale tato vada řízení není zmatečností, jež by činila celé následující jednání a na něm založené usnesení rekursního soudu nicotným a činila nutným navrhované nové provedení odhadu. Zmatečností jest, znemožní-li se některé straně nezákonným postupem soudu na soudě jednati, není však předpisu, který by ukládal rekursnímu soudu v nesporném řízení, by slyšel o tvrzeních přednesených v rekursu strany, neb aby nesměl provést šetření, jež pokládá za nutné, bez jejich účasti. Jmenovitě nelze takovou povinnost dovoditi z §u 2 čís. 5 nesp. říz. Zájem odpůrce stěžovatelova jest dostatečně chráněn možností, přednésti v dovolacím rekursu vše, co by byl v řízení rekursním chtěl a mohl přednésti. Vytýkaný postup rekursního soudu mohl by proto jenom tehdy býti důvodem ke zrušení jeho usnesení, kdyby v dovolacím rekursu byly uvedeny okolnosti, jež by nasvědčovaly tomu, že opomenutí výslechu zemského inspektorátu mělo podstatný vliv na napadené rozhodnutí, kdyby v něm byly předneseny podstatné námítky proti skutkovému stavu, ježž rekursní soud uznal na základě nového šetření prokázaným. Takových námitek zemský inspektorát nepřednesl. Nesprávnost odhadní ceny k 25. listopadu 1924 doličuje dovolací rekurs výhradně z nepatrnosti rozdílu obou odhadních cen, ale ta vysvětluje se dostatečně zjištěnou sešlostí budov v čase zcizení, nehledíc ani k tomu, že sám dovolací rekurs vysvětluje ji nikoliv nesprávností ceny stanovené k 25. listopadu 1925, nýbrž nesprávností ceny stanovené k 1. lednu 1914.

Čís. 7061.

Výnos ministerstva pro zásobování lidu ze dne 3. dubna 1919, čís. 20.836/1919 jest doplňkem nařízení ze dne 20. ledna 1919, čís. 40 sb. z. a n. Dodáním melasy vstoupily cukrovary k melasové komisi v přímý soukromoprávní poměr, ježž zavazoval komisi zaplatiti za dodanou melasu úředně stanovenou kupní (přejímací) cenu. V případě vývozu melasy do ciziny byl úkol komise obmezen na pouhé sprostředkování; na zisk neměla komise nároku.

(Rozh. ze dne 17. května 1927, Rv I 1574/26.)

Žalující cukrovarnická a lihovarnická akciová společnost v D. na Slovensku domáhala se na Československé melasové komisi v likvidaci zaplacení nedoplatku kupní ceny za melasu, kterou komise od ní koupila za účelem dalšího prodeje do Rakouska tvrdíc, že komise byla povinna zaplatiti za ní 63 Kč za 1 q, že však dosud zaplatila jen 48 Kč a že nedoplatek jest již splatný. Procesní soud první stolice uznal

podle žaloby. D ů v o d y: Podle §u 15 nařízení ministra pro zásobování lidu ze dne 20. ledna 1919, čís. 40 sb. z. a n. vztahují se předpisy tohoto nařízení na melasu a osmozovou vodu původu slovenského jen potud, pokud o melase a osmozové vodě tohoto původu nevydá ministerstvo pro zásobování lidu ustanovení odchylná. Tato odchylná ustanovení byla pak vydána právě výnosem téhož ministra ze dne 3. dubna 1919, čís. 20.836, kterým stanovena cena melasy slovenského původu určené ku zpracování na lih a lisované droždí na 63 Kč za 1 q a to v ten způsob, že částka 48 Kč měla se vypláceti jako provisorní cena a rozdíl 15 Kč uložiti do zvláštního fondu, z něhož po uplynutí výrobního období mělo se poskytnouti zlepšení ceny melasy na 63 Kč za onu procentní sazbu melasové výroby každého slovenského cukrovaru odpovídající procentní sazbě veškeré melasové výroby v československé republice, která byla stanovena pro výrobu lihu a lisované zboží. Jest zjištěno, že fond utvořený u melasové komise z 15 Kč rozdílu cen při vývozu melasy slovenského původu do Rakouska na základě ujednání o vývozu ze dne 25. února 1919 činil 259.474 Kč 09 h. Žalovaná strana netvrdí vůbec, že by kromě žalujících též jiné slovenské cukrovary jako dodavatelé melasy slovenského původu v roce 1919 do Rakouska vyvezené v úvahu přicházely. Celkový peníz shora uvedený představuje tudíž zadrželou část kupní ceny za melasu slovenského původu melasovou komisí zakoupenou a do Rakouska vyvezenou a to vzhledem k tomu, že ve smyslu shora cit. výnosu kupní (odběrní) cena melasy činila 63 Kč a slovenským cukrovarům, jak nesporno, vyplaceno za toto množství melasy pouze 48 Kč za 1 q, takže tento cenový rozdíl žalovaná strana zadržuje neprávem. Námitka, že předpokladem ceny 63 Kč bylo, že melasa bude spotřebována v tuzemsku, vzhledem k obsahu zmíněného výnosu neobstojí, poněvadž rozvrh této nákupní ceny na částku 48 Kč a příplatek 15 Kč není než interním opatřením súčtovacím ve příčině ceny prodejní, kteréž na práva žalujících stran nemůže míti vlivu. O d v o l a c í s o u d napadený rozsudek potvrdil. D ů v o d y: Odvolatelka vytýká především prvému soudu, že nechal nepovšimnutým nařízením ze dne 20. října 1921, čís. 373 sb. z. a n., které prý vylučuje, by řádné soudy rozhodovaly o žalobním nároku. Tím opakuje námitku nepřípustnosti pořadu práva, ale činí tak marně, poněvadž námitka tato byla rozhodnutím tohoto soudu ze dne 10. září 1925 R II 188/25-1, jež bylo rozhodnutím nejvyššího soudu ze dne 29. října 1925, č. j. R I 882/25 čís. sb. 5401 potvrzeno, právoplatně zamítnuta. V obou těchto rozhodnutích bylo dovozeno, že nárok stranou žalující uplatňovaný je nárokem soukromoprávním. Že nařízení shora citované neupravuje příslušnosti k rozhodování o nárocích soukromoprávních, je nepochybně a netřeba o tom šířiti slov. Tím je také vyloučeno, že by ministerská rada mohla rozhodovati o nároku žalobním. Pokud se prvý soud odvolal na výnos ministerstva pro zásobování lidu, učinil tak vším právem, neboť výnosem tím byla stanovena přejímací cena melasy slovenské proveniencie, o jakou v tomto sporu jde. Strana žalující neměla příčiny, by tomuto výnosu v cestě správní odporovala, a zmiňuje-li se odvolatelka o tom, že žalující strana měla možnost výnosu tomu v cestě správní odporovati, není jasno, proč tak činí.

Vždyť strana žalující dovolává se řečeného výnosu právě ve svůj prospěch aniž by proti němu brojila. V tom lze odvolatele přisvědčiti, že výnos ministerstva pro zásobování lidu ze dne 3. dubna 1919, čís. 20.836 pozbyl své působnosti nařízením ze dne 20. října 1921, čís. 373 sb. z. a n., kterým obchod melasou byl uvolněn, to však nemá v tomto sporu významu, poněvadž strana žalující uplatňuje tu své nároky z obchodů, uzavřených v době před vydáním tohoto nařízení, ve které přejímací ceny oním výnosem stanovené byly v platnosti.

N e j v y š š í s o u d nevyhověl dovolání.

D ů v o d y:

Dovolání, podanému podle §u 503 čís. 4 c. ř. s. pro nesprávné právní posouzení, nelze přiznati úspěchu. Teoretickými úvahami o rozdílu mezi nařízenými právními a správními a o významu veřejných právních úmluv, snaží se dovolání způsobem ne příliš jasným doličiti, že výnos ministerstva pro zásobování lidu ze dne 3. dubna 1919, čís. 20.836/1919 nemá pro tento spor právní účinnosti, poněvadž mohl býti ministerstvem kdykoliv odvolán, že však i kdyby byl závazným, nemohly by o nároku na něm založeném rozhodovati řádné soudy, poněvadž jest úkonem veřejného práva. Není však vůbec sporno, že výnos ten nebyl nikdy odvolán ani pozměněn a že jest svým obsahem jenom doplněním ministerského nařízení ze dne 20. ledna 1919, čís. 40 sb. z. a n. a to doplněním, jež bylo v §u 15 nařízení ministerstva pro zásobování lidu výslovně vyhrazeno. Jím byly stanoveny pro výrobní období 1918/1919 ceny melasy slovenského původu se závaznou platností jak pro cukrovary jako výrobce a prodávatele melasy, tak pro Československou melasovou komisi, jež podle § 10 zmíněného nařízení byla výhradně oprávněna, ale také povinna melasu kupovati. Dodáním melasy vstoupily cukrovary k melasové komisi v přímý soukromoprávní poměr, jenž zavazoval komisi jako kupitele zaplatiti za dodanou melasu úředně stanovenou kupní (přejímací) cenu (§ 1059 obč. zák.). Veřejnoprávní povaha ministerského výnosu jako správního aktu nemění nic na soukromoprávním poměru stran a nepřekáží, aby se cukrovary nedomáhaly žalobou zaplacení dodané melasy. Od jiných žalob z kupních a dodacích smluv liší se podaná žaloba jenom tím, že požaduje zaplacení kupní ceny v úředně stanovené výši, tento rozdíl nemá však na přípustnost pořadu práva, o níž bylo ostatně již právoplatně rozhodnuto, vlivu. Tím jest vyvrácena již také další námitka, že podle pravidel soukromého práva nemá žalující strana pro svůj nárok důvodu. Důvodem nároku jest dodání melasy za cenu úředně stanovenou. Zda dodávka byla povinná, či dobrovolná, na tom nezáleží. Žalovaná komise sama uznala správně nárok žalující strany a byla ochotna doplatiti na zaplacených již 48 Kč podle zmíněného výnosu ještě 15 Kč, vydati žalující straně fond 259.474 Kč 09 h, utvořený z těchto nedoplatků. Neprávem bylo jí to zakázáno nejvyšším účetním kontrolním úřadem s odůvodněním, že tento peníz jest vývozním ziskem, na nějž nemají žalobci práva. Vývozní zisk by tu byl, kdyby melasa byla

do Rakouska prodána za vyšší cenu, než na kterou měly slovenské cukrovary podle výnosu čís. 20.836/1919 nárok. Na takový zisk neměla melasová komise vůbec práva, neboť úkol její byl podle §u 14 vládního nařízení čís. 40/1919 v případě vývozu obmezen na pouhé prostřednictví, a byl úmluvou ujednanou 25. února 1919 mezi Československou melasovou komisí a Rakouskou cukerní ústřednou o vývozu melasy, jenž jest předmětem sporu, vyloučen. V § 3 této úmluvy bylo ujednáno, že rakouští odběratelé melasy nesmí býti co do ceny slovenské melasy hůře na tom, než domácí spotřebitelé stejné kategorie, že tudíž zaplatí cenu, která byla dodatečně výnosem čís. 20.836/1919 stanovena, a to ve stejné výši jak pro domácí spotřebitele, tak pro výrobce. Touto cenou bylo 63 Kč za 100 kg. Melasová komise ji obdržela, odvedla z ní dosud cukrovarům pouze 48 Kč, proto byla k vydání zbytku sumou 259.474 Kč 09 h odsouzena právem. Zřejmě bezdůvodnou jest námitka, že by vydání přídatku 15 Kč ku vyplacené již přejímací ceně bylo zakrytou vývozní premií a proto činem nedovoleným. Vývozní premií jest doplatek poskytovaný státem vývozci ku prodejní ceně docílené v cizině, v souzeném případě nedomáhá se žalující strana takového příplatku, nýbrž naopak vydání kupní ceny zahraničním kupcem skutečně zaplacené.

Čís. 7062.

Částka, kterou melasová komise zadržela cukrovarům v Čechách a na Moravě z kupní ceny za melasu, náleží cukrovarům jako zbytek nákupní (přejímací) ceny, nikoliv melasové komisi jako její výdělek. Nárok cukrovarů proti československému eráru na vydání zadržené částky jest uplatňovati pořadem práva; nevztahuje se naň § 2 nařízení ze dne 20. října 1921, čís. 373 sb. z. a n., nýbrž § 2 zákona z 8. června 1923, čís. 121 sb. z. a n.

(Rozh. ze dne 17. května 1927, Rv I 1575/26.)

Žalující Česká společnost pro průmysl cukerní, cukrovar v B., domáhala se na Československé melasové komisi v likvidaci nedoplatku kupní ceny za melasu, kterouž žalovaná od ní koupila za účelem dalšího prodeje do Rakouska, tvrdíc, že komise byla povinna zaplatiti za ni po 48 Kč za 1 q, že však dosud zaplatila jen 40 Kč a že nedoplatek jest již splatným. Procesní soud první stolice žalobu zamítl. Důvody: Podle tvrzení žalující strany byla cena melasy, vyvezené do Rakouska, stanovena na 48 Kč proto, by melasa přišla Rakousku tak vysoko, jako tuzemským lihovarům, při čemž se měl vzíti zřetel na 8 Kč příplatek, jež lihovarnická organizace platila cukrovarům. Z toho vyvozuje žalující strana, že se při tomto příplatku jedná o část kupní ceny za vyvezenou melasu, jež byla melasovou komisí pro cukrovary zakalkulována, by nebyly zkráceny, poněvadž jinak kdyby k vývozu nebylo došlo, byly by dostaly melasu domácí lihovary a byly by tyto cukrovarům příplatily podle úmluvy 8 Kč z každého q melasy a zakládá svůj žalobní nárok na tom, že melasová komise tyto příplatky súčtovala do zvláštního